

Силабус дисципліни

Соціальна робота в громаді.

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

Спеціальність I10 Соціальна робота та консультування

Освітньо-професійна програма «Соціальна робота та соціальна політика»

Рік навчання: I, Семестр: II

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник

ППП

професор кафедри психології та соціальної роботи,
д.пед.н., професор **Парфанович Іванна Іванівна**

Контактна інформація

parfanovich@ukr.net

Опис дисципліни

Дослідження особливостей здійснювати практичну діяльність з використанням науково-верифікованих методів та технік; організовувати та реалізовувати соціальну роботу в організаціях та з різними категоріями населення в громаді; оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію у галузі соціальної роботи як сфери соціального обслуговування населення. Фахівець з магістерським рівнем: організовує процес виявлення осіб, сімей, які потрапили у складні життєві обставини та потребують соціальної допомоги чи послуг; розробляє та контролює заходи із захисту та безпеки отримувачів соціальних послуг; бере участь у розробленні профілактичних програм для вирішення актуальних соціальних проблем у межах адміністративно-територіальної одиниці; координує та організовує роботу мультидисциплінарної команди при реалізації індивідуального плану надання соціальних послуг; працює з особами та сім'ями (отримувачами соціальних послуг), які потребують соціальних послуг; проводить комплексне визначення стану та оцінює індивідуальні потреби отримувачів соціальних послуг.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
4/2	Тема 1. Сутність і особливості соціальної роботи в громаді як сфери реалізації соціально-гуманітарної політики в країні.	знати основні поняття і категорії дисципліни, види існуючих організаційних структур управління соціальною політикою та соціальною сферою в країні, склад і повноваження органів управління соціальною політикою в Україні; особливості побудови соціальної політики і соціальної роботи в державі	Питання, презентації
4/2	Тема 2. Зміст соціальної роботи в громаді з урахуванням хронології формування досвіду, диференціації	диференціювати, що таке соціальна робота і соціальний захист населення в історичному ракурсі, церковні релігійні та благодійні організації; знати специфіку соціального захисту населення в різні історичні часи;	Питання, реферати

	соціальних проблем і категорій населення, які потребують соціальної допомоги.	здійснювати диференціацію соціальних проблем: поведінкового функціонування індивідів; організаційні, сімейні, індивідуальні; моделювання світу та людей в ньому; соціальної стратифікації; структур влади; екологічні та ін. виділяти соціально уразливі категорії населення, динамічність складу та умовність поділу, соціальні ризики і якість життя населення	
2/1	Тема 3. Законодавче, нормативно-правове та соціально-організаційне забезпечення здійснення соціальної роботи.	володіти класифікацією правових документів і актів та їх ієрархія у визначенні пріоритетності; відрізнити директивний характер законодавчих, нормативно-правових актів, документи рекомендаційного характеру та необхідність їх урахування в соціальній роботі; диференціювати директиви, розпорядження, інструкції та програми як основу соціальної роботи в громаді, а також органи державної виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, соціальні служби; релігійні, благодійні, громадські організації; фізичні особи як суб'єкти соціальної роботи в громаді: соціально-організаційні основи їх діяльності	Питання, есе
2/1	Тема 4. Наукові підходи та теоретичні основи соціальної роботи в громаді.	розуміти пріоритетність наукових підходів до соціальної роботи; знати основні наукові теорії, контент яких потребує імплементації в практику роботи, наукові напраювання з соціальної роботи у вітчизняному й зарубіжному досвіді; виділяти науково-методичну складову практики соціальної роботи в громаді; знати можливості практиків соціальної роботи щодо навчання й підвищення кваліфікації та участь громад в фаховому навчанні працівників	Питання, реферати
4/2	Тема 5. Державний і недержавний сектори здійснення соціальної роботи в громаді.	диференціювати органи державної виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, соціальні служби; релігійні, благодійні, громадські організації; фізичні особи як структури здійснення соціальної роботи в громаді; знати розподіл функцій соціальних структур та інститутів щодо здійснення соціальної роботи в громаді між державним і недержавним секторами країни, а також місце, роль і значення державних і недержавних секторів соціальної роботи в різних країнах світу, роль міжнародних організацій в діяльності територіальних громад нашої країни.	Питання, есе

4/2	Тема 6. Врахування ціннісних аспектів впливу соціальних інститутів на становлення і розвиток індивіда та контенту й напрямів надання соціальних послуг в громаді.	знати провідні соціальні інститути впливу на свідомість й поведінку людей в суспільстві, заклади, установи й організації як вираження спрямування діяльності соціально-політичних структур влади; розуміти основні орієнтири сучасної соціальної політики в країні щодо діяльності соціальних структур з надання соціальної допомоги; знати, що таке соціальний захист, соціальна профілактика, соціальна реабілітація, соціальне інспектування та їх сутнісні характеристики в діяльності соціальних структур	Питання, презентації
2/1	Тема 7. Діагностика, профілактика, корекція, реабілітація як етапи та основа здійснення соціальної роботи в громаді.	аналізувати технологічність соціальної роботи в громаді; здійснювати порівняльний аналіз технології та методично-практичної роботи; знати, що таке діагностика, профілактика, корекція, реабілітація як етапи та основа здійснення соціальної роботи в громаді: місце, значення, технологічність і творчість при реалізації; здійснювати характеристику кожного з етапів та опис складових: зміст, алгоритм, принципи, методи і форми, форми взаємодії з оточенням, напрями; виділяти вагому частку кожного з етапів в практиці соціальної роботи	Питання, реферати
4/1	Тема 8. Партнерство та міжсекторальна взаємодія в соціальній роботі закладів, установ, організацій.	партнерство та міжсекторальна взаємодія: порівняльний аналіз; знати місце партнерства і міжсекторальної взаємодії в практиці діяльності соціальних структур, посадові обов'язки і повноваження соціальних працівників та можливості й ресурси соціального середовища для досягнення позитивного результату соціальної роботи в громаді	Питання, есе
4/1	Тема 9. Управління та регулятивні механізми здійснення соціальної роботи в Україні та за кордоном.	розуміти значення контролю за діяльністю соціальних структур та впливом соціальних інститутів в державі; здійснювати ретроспективний аналіз і експертну оцінку сьогодення; аналізувати успішні системи соціальної роботи в зарубіжних країнах; асоціювати залежність ефективності соціальної роботи від політики держави, соціально-організаційної роботи наявних закладів, установ, організацій; розуміти супервізорство як можливий варіант підвищення ефективності надання соціальних послуг	Питання, презентації

2/1	Тема 10. Вимоги до суб'єкта здійснення соціальної роботи в громаді.	диференціювати суб'єкт-суб'єктні та об'єкт-суб'єктні відносини в діяльності закладів, установ, організацій; знати пріоритетні засади діяльності та вимоги до роботи в команді закладів, установ, організацій. Професійна етика, традиції та звичаї, регламентність, ініціатива та творчість при здійсненні соціальної роботи в громаді. Місце суб'єктивізму при вирішенні завдань соціальної роботи.	Питання
-----	--	--	---------

Літературні джерела

1. Джонсон А. Г. Тлумачний словник з соціології / перекл. з англ. В. Ісаїва, А. Хоронжого. Львів : видавничий центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2023. 480 с.
2. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / за заг. ред. І. Д. Зверєвої. Київ. ; Сімферополь : Універсум, 2012. 536 с.
3. Комплекс діагностичних методик для визначення детермінант девіантної поведінки / упоряд. І. І. Парфанович. Тернопіль: ТНПУ, 2009. 152 с.
4. Красовська І., Парфанович І. Вплив командних активностей на продуктивність діяльності організації. *Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток національної свідомості та національної ідентичності особистості у воєнний та повоєнний періоди»*, 29–30 листопада 2023 року. Рівне. URL: https://www.rshu.edu.ua/images/news/2023/12/Prohr_mizhnar_nauk_prakt_konf_29-30-11-23.pdf
5. Олексюк Н. С., Турчин-Кукаріна І. В., Парфанович І. І. Програмне забезпечення підвищення кваліфікації фахівців мобільної бригади соціально-психологічної допомоги з питань домашнього насильства. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету. Серія Педагогічні науки*. Вип. 1. Ніжин, 2024 р. С. 156–168.
6. Парфанович І., Трубавіна І., Турчин-Кукаріна І. Сучасний контент формування професійної компетентності офіцерів поліції з профілактики правопорушень неповнолітніх. *Наукові інновації та передові технології*. № 12(14) (2022). С. 330–343. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/3071/3084>.
7. Посібник з методики мультидисциплінарного ведення випадку при роботі з безпритульними, бездоглядними неповнолітніми дітьми. *Організація «Право на здоров'я»* /авт. кол.: Белякова А. В., Боголюбова О. М., Воробйовський О. А. та ін. К. : ТОВ «Стар-98», 2020. 68 с.
8. Соціологічна енциклопедія / Укладач В. Г. Городяненко. К. : Академвидав, 2008. 456 с.
9. Соціологія: терміни, поняття, персоналії : навч. словник-довідник; за заг. ред. В. М. Пічі. К. : Каревела, Львів: Новий світ-2000», 2002. 480 с.
10. Стельмах Ю., Парфанович І. І. Сутнісне трактування підходів до роботи з внутрішньо переміщеними особами в умовах сьогодення. *Magisterium : збірник статей здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти* / Міністерство освіти і науки України, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. Тернопіль, 2024. С.58–64. URL: <http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/32347/1/Magisteriym.pdf>

11. Технологія роботи з різними категоріями клієнтів центрів соціальних служб для молоді : методичний посібник; за ред. С.В.Толстоухова, О.О.Яременко, О.В.Вакуленко та ін. К.: ДЦССМ, Державний інститут проблем сім'ї та молоді, 2003. 88 с.
12. Stepanenko O., Valentieva T., Parfanovych I., Svoboda I., & Marukhovska-Kartunova O. The effectiveness of the project method in teaching humanitarian disciplines. *Journal of Education and Learning*, 18(3), 2024. P. 1101–1109.
13. Kyrychenko V., Petrochko Z., Necherda V., Parfanovych I., Koropetska O., & Lavrentieva I. Peculiarities of Assertiveness Development and Ways of Socialization of Personality in Adolescence. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*, 13(4), 2022. P. 163–181. URL: <https://doi.org/10.18662/brain/13.4/381>.
14. Yakovytska L., Synyshyna V., Pashko T., Parfanovych I., Kocharian A., & Barinova N. Loneliness Experienced by People with Chemical Addiction: its Characteristics. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*, 13(1), 2022. P. 426–447. URL: <https://doi.org/10.18662/brain/13.1/292>.
15. Objective and subjective risks of professional burnout of a social worker. *Theoretical foundations of pedagogy and education: collective monograph* / Hritchenko T., Loiuk O., – etc. – International Science Group. – Boston : Primedia eLaunch, 2021. 994 p. Available at : DOI - 10.46299/ISG.2021.MONO.PED.III. P. 650–665. URL: <https://isg-konf.com/uk/theoretical-foundations-of-pedagogy-and-education-ua/>

Додаткові:

1. Методологія і методи соціально-педагогічних досліджень : навч.-метод. посібн.; за ред. С. Я. Харченко, Н. С. Кратінов, А. Н. Чиж, В. А. Кратінова. Луганск : Альма-матер, 2011. 216 с.
2. Парфанович І. І. Калаур С., Турчин-Кукаріна І. Діагностика агресивної поведінки підлітків у контексті профілактично-корекційного соціально-педагогічного впливу. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 2022, № 6 (120). С. 25–39.
3. Парфанович І. І. Діагностико-профілактичні технології в організації освіти майбутніх фахівців соціальної сфери. *Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції : «Сучасний стан та перспективи розвитку освіти: теорія, практика, інновації»* [текст] за заг. редакцією Т.В.Новак. Кременець : ВЦ КОГПА ім. Тараса Шевченка, 2024. 145 с. С. 95–101.
- 4.

Законодавчі й нормативно-правові акти

1. Закон України «Про загальну середню освіту». URL: <http://www.zakon1.rada.gov.ua>.
2. Закон України «Про захист суспільної моралі». *Основні чинні кодекси і закони України*. К. : Махаон, 2023. С. 578–584.
3. Закон України «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей». URL: <http://www.zakon1.rada.gov.ua>.
4. Закон України «Про охорону дитинства». *Збірник нормативно-правових актів у сфері захисту прав дітей*. К. : Дитячий Фонд ООН «ЮНІСЕФ», 2002. С. 20–29.
5. Закон України «Про соціальні послуги». URL: <http://www.zakon1.rada.gov.ua>.
6. Закон України «Про соціальну роботу з дітьми та молоддю». URL: <http://www.zakon1.rada.gov.ua>.
7. Наказ «Про планування діяльності та ведення документації соціальних педагогів, соціальних педагогів по роботі з дітьми-інвалідами системи Міністерства освіти і науки України» : за станом від 28 грудня 2006 р. Міністерство освіти і науки України. Офіційне видання. К., 2006.

8. Наказ «Про Порядок ведення службами у справах дітей обліку дітей, які опинилися в складних життєвих обставинах» : за станом від 29.07.2009 р. Міністерство України у справах сім'ї, молоді та спорту. Офіційне видання. К., 2019.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за дисципліну розраховується наступним чином:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	5%	15%	40%
Поточне опитування	Модульний контроль	Тренінги	Самостійна робота	Екзамен
Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (7 занять, 10 тем, 7 оцінок).	Модульний контроль проводиться на 7 практичному занятті. Оцінка за Модульний контроль виставляється на підставі виконання письмового завдання, а саме: 10 тестових завдань, кожне з яких має 5 балів і двох теоретичних питання, кожне з яких має 25 балів.	Оцінювання за організацію та проведення тренінгу.	Оцінювання написання реферату, оформлення роботи згідно вимог - 60 балів Захист реферату - 40 балів	10 тестів по 5 балів 2 теоретичних питання по 25 балів

Шкала оцінювання:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом